

Nr 925

Av herr **Wennerfors**, i anledning av talmanskonferensens skrivelse med överlämnande av ett från riksdagens organisationsutredning inkommet betänkande med vissa förslag rörande riksdagens förvaltningsorganisation.

Frågan om upplysningstjänstens ledning har av riksdagens organisationsutredning föreslagits skola lösas på så sätt att upplysningstjänsten inordnas i det föreslagna riksdagens förvaltningskontor.

Organisationsutredningen omnämner att i frågan om upplysningstjänstens organisatoriska ställning själva ledningsfrågan inte diskuterats i annan ordning än att styrelsen för riksdagsbiblioteket alltjämt skulle vara ledningsorgan. Utredningen yttrar härvid, att denna fråga redan anmält sig till övervägande med utgångspunkt från behandlingen av frågan om riksdagens förvaltningsorganisation. Utredningen säger sig ha kommit till den uppfattningen att inom densamma lämpligen bör innefattas de arbetsuppgifter som ankommer på riksdagens upplysningstjänst. I sammanhang härmed erinrar utredningen om att upplysningstjänsten har att utarbeta registret till riksdagstrycket.

Organisationsutredningen har ej anfört några ytterligare skäl, varför upplysningstjänstens verksamhet skulle lämpligare knytas till riksdagens förvaltningskontor än till riksdagsbiblioteket.

Enligt utredningens förslag har förvaltningskontoret att ombesörja meddelandet av förvaltningsbestämmelser, behandla anslagsäskanden, handlägga löne- och ersättningsärenden, förhandlingar och personalfrågor samt ärenden rörande lokalfrågor, riksdagstryck och skrivhjälp. Endast riksdagstrycket synes, som av utredningen erinrats om, ha något samband med upplysningstjänstens verksamhet. Detta uppdrag, som ursprungligen överlämnades till riksdagsbiblioteket, har inom detsamma av praktiska skäl avdelats till upplysningstjänsten, eftersom en fortlöpande insyn i riksdagstrycket är till stort gagn för denna verksamhet.

Vid de tillfällen då riksdagen haft att taga ställning till frågan om upplysningstjänstens organisation och resurser, har den nära samhörigheten mellan upplysningstjänsten och biblioteket alltid betonats.

Författningsutredningen, på vars initiativ upplysningstjänsten tillkom, ansåg att en samordning av biblioteket och upplysningstjänsten vore "erforderlig", och att denna lämpligen kunde "skapas genom att upplysningstjänsten står under samma ledning som riksdagsbiblioteket" (SOU 1963: 18 s. 211).

Biblioteksstyrelsen underströk 1964 "den nära samhörigheten och sambandet mellan upplysningstjänstens och låneexpeditionens arbete. En del av upplysningstjänstens arbete är till sin karaktär sådant, att sådant arbete även utföres av låneexpeditionen". Styrelsen förklarade sig slutligen ej vilja motsätta sig förslaget (bankoutslottets utlåtande 1964: 39 s. 14).

Efter ytterligare anbefalld utredning föreslog styrelsen med understrykande av att ur dokumentationssynpunkt ett så starkt behov av samordning mellan biblioteket och upplysningstjänsten förelåg, att upplysningstjänsten skulle avskiljas som ett självständigt verk under biblioteksstyrelsens ledning (bankoutslottets utlåtande 1965: 48 s. 5), vilket förslag riksdagen beslöt att hänskjuta till riksdagens organisationsutredning.

Biblioteksstyrelsen framhöll 1965 den stora betydelsen av "att upplysningstjänsten har nära tillgång till riksdagsbibliotekets rika samlingar av svensk och utländsk samhällsvetenskaplig litteratur. Därvid har det inneburit en tids- och arbetsbesparing för dess tjänstemän att de kunnat medgivas fritt tillträde till tjänstekataloger och bok- och tidskriftsmagasin". (Bankoutslottets utlåtande 1965: 48 s. 13.) Upplysningstjänstens föreståndare har understrukit samma synpunkt: "Givetvis har det för upplysningstjänsten varit av stort värde att ha haft bekväm tillgång till landets största samhällsvetenskapliga specialbibliotek. Särskilt har det inneburit en tids- och arbetsbesparing att dess tjänstemän kunnat fritt röra sig i bok- och tidskriftsmagasin." Han framhåller vidare: "Den praktiska undervisning i bibliotekets användning som varje nyanställd assistent i upplysningstjänsten erhåller är erfarenhetsmässigt fullt tillräcklig för att han tillfredsställande skall behärska de enkla arbetsmoment och ordningsregler som kräves." (Bankoutslottets utlåtande 1965: 48 s. 48 f.)

Med anledning av förslag att flytta riksdagsbiblioteket till kvarteret Vinstocken anförde upplysningstjänstens föreståndare bl. a.:

Det är riktigt att i dagens läge den bekväma tillgången till bibliotekets samlingar är synnerligen värdefull för upplysningstjänsten, som därigenom i stor utsträckning får sin dokumentation underlättad. Detta är ett starkt motiv för att så nära lokal kontakt som möjligt bibehålls mellan biblioteket och upplysningstjänsten, vilket, under förutsättning att den senare icke bortflyttas, bör innebära att *båda* stannar i huvudsak i sina nuvarande lokaler i riksdagshuset.

Upplysningstjänstens nyttjande av biblioteket, som enligt ovan understrukits i olika sammanhang, kan ej siffermässigt mätas. Den ström av informationsmaterial, som riksdagsbibliotekets accession utgör, innebär en stor fördel för upplysningstjänstens arbete, som måste läggas till det lånemässigt verifierbara genom sin omedelbara tillgänglighet för all personal.

Emedan det framlagda förslaget dessutom innebär upprättandet av ett omfattande referensbibliotek med krav på utbildad bibliotekspersonal, kommer kostnaderna och olägenheterna för alla berörda parter att bli betydande, vilket även riksgäldsfullmäktiges utredning klart visat. Av dessa skäl bör upplysningstjänsten bibehållas under biblioteksstyrelsens ledning, antingen som ett med biblioteket sidoordnat verk eller, liksom hittills, som en del av biblioteket.

Med hänvisning till vad som ovan anförts hemställas,
att riksdagen måtte besluta, att vid behandlingen av organisationsutredningens förslag upplysningstjänsten bibehålles under biblioteksstyrelsens ledning.

Stockholm den 10 maj 1966

Alf Wennerfors (h)
